

Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

2022 dsc 1

PROSPECTIVE

RHAN 4

PRENTISIAETHAU

Rhagarweiniol

111 Ystyr “prentisiaeth Gymreig gymeradwy”

- (1) Mae prentisiaeth Gymreig gymeradwy yn drefniant sy'n dod o fewn is-adrannau (2), (3) a (4).
- (2) Mae'r trefniant—
 - (a) yn digwydd o dan gytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy, neu
 - (b) yn brentisiaeth Gymreig amgen.
- (3) Mae'r gwaith a wneir yn rhinwedd y trefniant yn digwydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru.
- (4) Mae'r trefniant yn bodloni unrhyw amodau a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (5) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

- II** A. 111 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

112 Ystyr “cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy”

- (1) Mae cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy yn gytundeb—
- sy'n darparu i berson (“y prentis”) weithio i berson arall am gydnabyddiaeth mewn galwedigaeth y mae fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan adran 117 mewn grym ar ei chyfer ar yr adeg y gwneir y cytundeb,
 - sy'n darparu i'r prentis gael hyfforddiant er mwyn cynorthwyo'r prentis i fodloni'r gofynion a bennir yn y fframwaith prentisiaeth, ac
 - sy'n bodloni unrhyw amodau eraill a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 A. 112 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

113 Ystyr “prentisiaeth Gymreig amgen”

- (1) Mae prentisiaeth Gymreig amgen yn drefniant, y mae person yn gweithio odano, sydd o fath a ddisgrifir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1), er enghraifft, ddisgrifio trefniadau sy'n ymwneud ag achosion pan fo person—
- yn gweithio ac eithrio i berson arall;
 - yn gweithio ac eithrio am gydnabyddiaeth.
- (3) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 113 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

114 Ystyr “fframwaith prentisiaeth”

- (1) Mae fframwaith prentisiaeth yn ddogfen sy'n pennu gofynion ar gyfer cwblhau prentisiaethau Gymreig cymeradwy mewn galwedigaeth neu grŵp o alwedigaethau, a all gynnwys (ond nad ydynt yn gyfyngedig i) gofynion sy'n ymwneud—
- â safonau cyrhaeddiad;
 - â chymwysterau;
 - â'r math o hyfforddiant neu faint o hyfforddiant yr ymgymerir ag ef.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 114 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

Swyddogaethau Gweinidogion Cymru

115 Pennu gofynion mewn perthynas â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru bennu gofynion mewn perthynas â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy at ddibenion y Rhan hon.
- (2) Caiff gofyniad ymwneud â chynnwys fframweithiau prentisiaethau, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i)—
 - (a) pennu'r sectorau galwedigaethol y mae rhaid i'r alwedigaeth neu'r grŵp o alwedigaethau a gwmpesir gan fframwaith prentisiaeth ymwneud â hwy;
 - (b) y safonau cyrhaeddiad cyffredinol sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy;
 - (c) y math o gymwysterau sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy;
 - (d) y math o hyfforddiant neu faint o hyfforddiant sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy.
- (3) Caiff gofyniad ymwneud â llunio, diwygio, tynnu'n ôl neu gyhoeddi fframwaith prentisiaeth, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i)—
 - (a) y ffordd y mae fframwaith prentisiaeth yn cael ei lunio, ei ddiwygio, ei dynnu'n ôl neu ei gyhoeddi;
 - (b) y materion y mae rhaid eu hystyried wrth lunio fframwaith prentisiaeth, ei ddiwygio neu ei dynnu'n ôl.
- (4) Caiff gofyniad ymwneud â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy yn gyffredinol neu â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy mewn un neu ragor o alwedigaethau.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru—
 - (a) diwygio gofyniad neu ei dynnu'n ôl drwy bennu gofyniad ymhellach;
 - (b) tynnu gofyniad yn ôl drwy gyhoeddi hysbysiad o'i dynnu'n ôl.
- (6) Rhaid i ofyniad a bennir o dan yr adran hon (gan gynnwys diwygiad a phennu sy'n cynnwys tynnu'n ôl) gael ei gyhoeddi.
- (7) Rhaid i ofyniad a bennir o dan yr adran hon (gan gynnwys diwygiad) a thynnu gofyniad yn ôl (pa un ai drwy hysbysiad neu drwy bennu gofyniad ymhellach) ddatgan y dyddiad y daw i rym.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 115 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

116 Ymgynghoriad gan Weinidogion Cymru ynghylch pennu

- (1) Cyn cymryd unrhyw gamau gweithredu a grybwyllir yn is-adran (2), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori—
 - (a) â'r Comisiwn, a
 - (b) ag unrhyw bersonau eraill y maent yn ystyried eu bod yn briodol.
- (2) Y camau gweithredu yw—
 - (a) pennu gofyniad o dan adran 115 (gan gynnwys gofynion diwygiedig);

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

(b) tynnu gofyniad yn ôl o dan adran 115.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 116 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Swyddogaethau'r Comisiwn

117 Llundio a chyhoeddi fframweithiau prentisiaethau

- (1) Caiff y Comisiwn lunio fframweithiau prentisiaethau neu sicrhau eu bod yn cael eu llunio.
- (2) Caiff y Comisiwn gyhoeddi fframweithiau prentisiaethau sydd wedi eu llunio gan y Comisiwn ei hunan neu gan bersonau eraill (pa un a yw'r Comisiwn wedi sicrhau eu bod yn cael eu llunio ai peidio).
- (3) Rhaid i fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan yr adran hon gydymffurfio ag unrhyw ofynion a bennir o dan adran 115.
- (4) Caiff fframwaith prentisiaeth bennu gofynion ar lefelau cyrhaeddiad gwahanol ar gyfer yr un alwedigaeth neu grŵp o alwedigaethau, naill ai o fewn yr un fframwaith prentisiaeth neu mewn fframweithiau ar wahân.
- (5) Caiff fframwaith prentisiaeth gynnwys unrhyw ddeunydd sy'n berthnasol i brentisiaeth Gymreig gymeradwy yn yr alwedigaeth neu'r grŵp o alwedigaethau y mae'r fframwaith yn ymwneud â hi neu ag ef, neu sy'n berthnasol i brentisiaethau Cymreig cymeradwy yn gyffredinol.
- (6) Rhaid i'r Comisiwn wneud trefniadau i gadw pob fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan adolygiad gyda golwg ar benderfynu a ddylai'r fframwaith gael ei ddiwygio neu ei dynnu'n ôl.
- (7) Caiff y Comisiwn—
 - (a) cyhoeddi fersiwn ddiwygiedig o fframwaith prentisiaeth, neu
 - (b) tynnu fframwaith prentisiaeth yn ôl (gan gyhoeddi fframwaith arall yn ei le neu heb gyhoeddi un arall).
- (8) Rhaid i fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan yr adran hon ddatgan y dyddiad y daw i rym.
- (9) Mae cyfeiriadau at fframwaith prentisiaeth yn yr adran hon yn cynnwys fframwaith diwygiedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 117 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

118 Cofrestr o fframweithiau prentisiaethau

- (1) Rhaid i'r Comisiwn gynnal cofrestr o'r fframweithiau prentisiaethau a gyhoeddir o dan adran 117.

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

- (2) Mewn cysylltiad â phob fframwaith prentisiaeth (gan gynnwys unrhyw fframwaith diwygiedig), rhaid i'r gofrestr gynnwys manylion ynghylch pryd y daw i rym.
- (3) Pan fo fframwaith diwygiedig wedi ei gynnwys yn y gofrestr, rhaid i'r gofrestr gynnwys disgrifiad cyffredinol o'r achosion y mae'r fframwaith diwygiedig yn gymwys iddynt.
- (4) Pan fo fframwaith prentisiaeth wedi ei dynnu'n ôl, rhaid i'r gofrestr gynnwys manylion ynghylch pryd y daw'r tynnu'n ôl i rym a disgrifiad cyffredinol o'r achosion y mae'r tynnu'n ôl yn gymwys iddynt.
- (5) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi'r gofrestr.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn gynnwys gwybodaeth arall yn y gofrestr sy'n ymwneud â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy.

Gwybodaeth Cychwyn

18 A. 118 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

119 Pŵer i ddyroddi tystysgrifau prentisiaethau

- (1) Caiff y Comisiwn ddyroddi tystysgrif ("tystysgrif brentisiaeth") mewn cysylltiad â pherson sy'n gwneud cais amdani, os yw'n ymddangos i'r Comisiwn fod y person wedi cwblhau prentisiaeth Gymreig gymeradwy.
- (2) Caiff y Comisiwn, yn dilyn cais, gyflenwi copi o dystysgrif brentisiaeth i berson y dyroddwyd y dystysgrif mewn cysylltiad ag ef.
- (3) Caiff y Comisiwn benderfynu—
 - (a) y ffordd y mae rhaid i geisiadau am dystysgrifau neu am gopiâu o dystysgrifau gael eu gwneud;
 - (b) cynnwys tystysgrifau.
- (4) Ni chaiff y Comisiwn godi ffi am ddyroddi tystysgrif brentisiaeth neu am gyflenwi copi ohoni ond os yw rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru yn awdurdodi codi'r ffi, a dim ond i'r graddau y mae'r rheoliadau yn awdurdodi hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

19 A. 119 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

120 Dirprwyo swyddogaethau'r Comisiwn

- (1) Caniateir i swyddogaethau'r Comisiwn o dan adran 117(2) neu 119 gael eu harfer gan berson a ddynodir gan y Comisiwn.
- (2) Caiff dynodiad o dan yr adran hon fod at rai dibenion y swyddogaeth neu at holl ddibenion y swyddogaeth.
- (3) Rhaid i berson a ddynodir o dan yr adran hon—
 - (a) cydymffurfio â chyfarwyddydau a roddir gan y Comisiwn, a

Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

- (b) rhoi sylw i ganllawiau a roddir gan y Comisiwn.
- (4) Caniateir i ddynodiad o dan yr adran hon gael ei ddirymu.
- (5) Nid yw dirprwyo swyddogaeth yn effeithio—
 - (a) ar allu'r Comisiwn i arfer y swyddogaeth, neu
 - (b) ar gyfrifoldeb y Comisiwn am arfer y swyddogaeth.
- (6) Caiff y Comisiwn dalu i unrhyw berson y mae unrhyw swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd is-adran (1)—
 - (a) symiau y mae'n ystyried eu bod yn briodol at ddiben talu am wariant yr aed iddo, neu wariant yr eir iddo, gan y person hwnnw wrth arfer y swyddogaeth honno neu mewn cysylltiad ag arfer y swyddogaeth honno;
 - (b) unrhyw dâl y mae'n ei benderfynu.

Gwybodaeth Cychwyn

I10 A. 120 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Darpariaethau atodol ynghylch cytundebau prentisiaethau

121 Darpariaethau aneffeithiol mewn cytundebau prentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) Os yw cytundeb—
 - (a) yn cynnwys darpariaeth sy'n bodloni'r amodau a grybwyllir yn adran 112(1)(a) i (c), ond
 - (b) hefyd yn cynnwys darpariaeth sy'n anghyson â'r amodau hynny, mae'r ddarpariaeth arall i'w thrin fel pe na bai'n cael unrhyw effaith.
- (2) Cyn amrywio cytundeb sy'n bodloni'r amodau a grybwyllir yn adran 112(1)(a) i (c) mewn ffordd fel nad yw'n bodloni un neu ragor o'r amodau hynny mwyach, rhaid i'r person y mae'r prentis yn gweithio iddo roi hysbysiad i'r prentis.
- (3) Rhaid i'r hysbysiad esbonio, os yw'r amrywiad yn cymryd effaith, y bydd y cytundeb yn peidio â bod yn gytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy.
- (4) Os yw cytundeb yn cael ei amrywio gan dorri'r gofyniad yn is-adran (2), nid yw'r amrywiad yn cael unrhyw effaith.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 121 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

122 Statws cytundebau prentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) I'r graddau y byddai fel arall yn cael ei drin fel pe bai'n gontract prentisiaeth, mae cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy i'w drin fel pe na bai'n gontract prentisiaeth.

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

- (2) I'r graddau na fyddai fel arall yn cael ei drin fel pe bai'n gontract gwasanaeth, mae cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy i'w drin fel pe bai'n gontract gwasanaeth.
- (3) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 122 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

123 Trosglwyddo hawlfraint mewn fframweithiau prentisiaethau

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo fframwaith prentisiaeth—
 - (a) wedi ei lunio gan berson ac eithrio'r Comisiwn, a
 - (b) wedi ei gyhoeddi gan y Comisiwn o dan adran 117(2) gyda chytundeb y person sydd, yn union cyn cyhoeddi, â'r hawlogaeth i gael unrhyw hawl neu fuddiant mewn unrhyw hawlfraint yn y fframwaith.
- (2) Trosglwyddir yr hawl neu'r buddiant, yn rhinwedd yr adran hon, o'r person hwnnw i'r Comisiwn pan gaiff y fframwaith prentisiaeth ei gyhoeddi.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 123 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

124 Gweision y Goron

- (1) Mae'r Rhan hon yn gymwys mewn perthynas â chytundeb y mae person yn ymgymryd â chyflogaeth y Goron odano fel y mae'n gymwys mewn perthynas ag unrhyw gytundeb arall y mae person yn ymgymryd â gweithio i berson arall odano.
- (2) Mae is-adran (1) yn ddarostyngedig i is-adran (3) ac i unrhyw addasiadau y caniateir darparu ar eu cyfer o dan is-adran (5).
- (3) Nid yw adran 122(2) yn gymwys mewn perthynas â chytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy sy'n gytundeb o fewn is-adran (1).
- (4) Heb ragfarnu adran 143(2), caniateir i'r pŵer a roddir gan adran 112(1)(c) gael ei arfer, yn benodol, i wneud darpariaeth mewn perthynas â chytundeb prentisiaeth sy'n gytundeb o fewn is-adran (1) sy'n wahanol i ddarpariaeth a wneir mewn perthynas â chytundebau eraill y mae person i weithio i rywun arall odanynt.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu i unrhyw ddarpariaeth yn y Rhan hon fod yn gymwys gydag addasiadau mewn perthynas—
 - (a) â chytundeb o fewn is-adran (1), neu
 - (b) â person sy'n gweithio, neu'n bwriadu gweithio, o dan gytundeb o'r fath.
- (6) Yn is-adran (1), ystyr "cyflogaeth y Goron" yw cyflogaeth o dan neu at ddibenion Llywodraeth Cymru, un o adrannau Llywodraeth y Deyrnas Unedig neu unrhyw swyddog neu gorff sy'n arfer, ar ran y Goron, swyddogaethau a roddir gan ddarpariaeth statudol (ond nid yw'n cynnwys gwasanaeth fel aelod o lynges, byddin neu lu awyr y Goron).

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar
gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

I14 A. 124 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Cyffredinol

125 Dehongli Rhan 4

Yn y Rhan hon—

mae i “cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy” (“*approved Welsh apprenticeship agreement*”) yr ystyr a roddir gan adran 112;

mae i “fframwaith prentisiaeth” (“*apprenticeship framework*”) yr ystyr a roddir gan adran 114;

mae i “prentisiaeth Gymreig gymeradwy” (“*approved Welsh apprenticeship*”) yr ystyr a roddir gan adran 111;

ystyr “tystysgrif brentisiaeth” (“*apprenticeship certificate*”) yw tystysgrif a ddyroddir o dan adran 119.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 125 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Statws

Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4.